

Millainen on Helsingin yliopiston keskusteluilmapiiri?

Jenni Marjokorpi & Mikko Puustinen

Viime vuosina yhteiskunnallista kehitystä on leimannut kiihtyvä affektiivinen polarisaatio, vaihtoehtoisien totuuksien syntyminen sekä toisaalta vaatimukset, että julkisen tilan tulisi olla osallistujilleen emotionaalisesti turvallinen. Koulutus asettuu tällöin ristipaineeseen: tulisi tuottaa luotettavaa tietoa ja opettaa kriittisen ajattelun taitoja mutta osallistujia kunnioittaen, jopa suojellen.

Tutkimuksessa tarkastelemme Helsingin yliopiston opiskelijoiden (N = 210) vastauksia keväällä 2022 toteutettuun kyselyyn, joka pohjautuu Yhdysvalloissa validoituun ja vuosittain toteutettavaan *Campus Expression Survey* –tutkimukseen (Stevens ym. 2017). Analysoimme, mistä aiheista keskustelun opiskelijat kokevat vaikeimmaksi, millaisia seurauksia erimielisyyden tuomisella esiin on ollut tai odotetaan olevan sekä miten kokemukset eroavat erilaisiin ryhmiin kuuluvilla opiskelijoilla. Selvitämme lisäksi, millaisten tekijöiden opiskelijat kokevat heikentävän keskustelukulttuuria sekä miten ilmapiiriä voisi heidän mielestään parantaa.

Aineiston monimenetelmäinen analyysi osoittaa, että opiskelijat toivoisivat näkökulmien diversiteettiä mutta samalla pelkäävät joutuvansa leimatuksi, jos he tuovat kriittisiä tai valtavirrasta poikkeavia näkemyksiä esiin. Tulokset eivät poikkea merkittävästi Yhdysvalloissa tehdyistä havainnoista (esim. Zhou & Zhou 2022). Pohdimme lyhyesti, millaisia vaikutuksia yhteiskunnallisen polarisaation heijastumisella korkeakoulutukseen voi olla.